

Estonština I

výslovnost

Vokály (samohlásky)

a, e, i, o, u, ä, ö, ü, õ

Všechny mohou být krátké i dlouhé

a: **k**ala, **v**ana, **s**aar,

e: **t**ema, **e**ma, **te**ema, **ke**el

i: **li**ha, **lii**v, **sil**m, **ki**irus

o: **po**ja, **loo**ma

u: **ku**hu, **suu**, **puu**

ä: ära, äär, kääred, kära, särk, käsi

ö: mörin, öö, töö, sööma

ü: küla, üür, müük, üks

õ: kõne, mõtle, õhtu, võõras, rõõm, lõhn,
põõsas, õli, õlu, õde, õpik, põsk, mõõtma

<http://www.yle.fi/naelkummi/aantaminen/index.html>

Diftongy:

**laev, laul, käima, saun, sein, taevas, taim, kuiv,
kiunuma, päike, päev, poeg, koer, sai, lai, soe,
teos, näite, toit, naer, köis, öelda, nõu, jõe,
mõista, lõi, õis, jõudma, sõid**

Delší kombinace vokálů:

**iaal, laiad, luuad, hoius, haura, jõuan
müüa, süüa (vyslovuje se vždy s -j-)**

Konsonanty (souhlásky)

p, m, v, (f), s, t, n, l, r, (š), k, h, j

Mohou být jednoduché a gemináty (krátké a dlouhé)

käsi, kassa

kava, kavva

tema, homme

kala, mulla

kana, konna

paari, surra

keha, kehha

maja, majja

Konsonanty cizího původu:

šokolaad, tšehh, garaaž, želeee, **faas**, **šeff**

Konsonanty p, t, k mají 3 způsoby zápisu:

b, p, pp

g, k, kk

d, t, tt

b, d, g se vyslovují nezněle

tuba, ōpik,

ligi, rikas

kaduma, natuke

Při zdvojeném zápisu (pp, tt, kk) se vyslovuje celá slabika se zvláštním důrazem:

tuppa, rikka, lattu

I když jsou **b, d, g** ve slovech cizího původu,
nevyslovují se zněle:

gümnaasium, **g**iid, **b**uss, **b**üroo, **d**iivan, **d**irektor

Proto se stejně vyslovují slova:

dušš a **t**ušš

ball a **p**all

gaas a **k**aas

Před –i jsou konsonanty s, t, n, l palatalizované
(změkčené)

kass : kassi, buss, bussi

kott : kotti

kann : kanni x kann : kannu

hall : halli x hall : halla

Na procvičení:

sööma, sõi, süüa, sõber, võin, võõras, võidukas,
võidurõõm, võie, võigas, läti, lõigata, kübar,
sõita, taganeda, tüdruk, vabiseda, vedelda,
õppida, hüppama, sadam, sageda, tõttu,
nokk, hakkasin, nõmm, buss, lõpp

Přízvuk a délka slabik

Dlouhé vokály, konsonanty, diftongy
jsou v estonštině jen v 1. slabice

mööduda, liigutama

V neprvní slabice bývají (v domácích slovech) jen krátké i, u,
a, e

Přízvuk je na 1. slabice.

võidurõõm, neljapäev, õunapuu

-slova složená ze 2 slov

V přejatých slovech, která mají pro estonštinu
netypické dlouhé neprvní slabiky

např. *garaaž, šokolaad, želeee, bürooo, banaaan*

bývá přízvuk na této neprvní dlouhé slabice:

Garaaaž, šokolaaad, želeee, büroo, banaaan

Dlouhé přízvučné slabiky jsou v estonštině dvojího druhu: důrazné a nedůrazné (tzv. 2. a 3. délka, dlouhé a předlouhé)

koti : kotti důraznost dlouhé přízvučné slabiky
paki : pakki se zapisuje zdvojeným kk, pp, tt
sepa : seppa

linna : linna ale v jiných případech ji z písma
laulu : laulu nepoznáme
kassi : kassi